

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE.

FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLEGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

RÉVÉSZ KÁLMÁN.

Révész Kálmán nem váratlanul jött halála olyan mély és zord gyászt borított a lelkekre, mintha villámcsapásszerű katasztrófa lett volna. Tudtuk, hogy napjai meg vannak számlálva és mégis, mikor bekövetkezett a földi vég, megdöbbenve kérdeztük: lehetséges, hogy Révész Kálmán nem él?

Révész Kálmánt nem az egyházi méltósága tette nagygyá. Ha távortartotta volna magát — mint nagynevű atyja tette — mindennemű egyházi tisztség viselésétől, az elvesztése felett érzett gyász akkor sem lett volna kisebb, mint így. Azok az előkelőségek, akik így megjelentek, akkor is ott lettek volna a temetésén és lakóhelyének népe akkor is beláthatatlan sokasággal kísérte volna el utolsó útjára.

Révész Kálmánt nem külső előnyök tették mindenki számára kedvessé. Nem tartozott az imponáló megjelenésű szép papok közé, akiket azonnal, már a szemünk révén, megszeretünk. Szónoknak sem volt nagyhatású; okos, egyszerű világos fejtegetései meggyőzhettek, de el nem ragadtak és azt hiszem egyetlen szónoklata sem buggyantott könnyet soha senkinek a szeméből. Mint tudós szinte megrettentette az embert tudás-anyagának bámulatos gazdagságával és az aprólékosságra is kiterjedő pontosságával, de inkább kritikus elme volt, mint alkotó, inkább bizonyosságokat kereső, mint összefoglaló, inkább felfedezésre hivatott, mint megmagyarázásra. Mint lekipásztor és egyházának főtisztviselője a köteleességteljesítés mintaképe volt, aki még súlyos beteg állapotban is állandóan végezte a feladatait, de nem volt új utak járója, nem volt mások előtt világitólámpás. Mint társasági ember vidám kedélyével, derűs humorával maga köré vonta az embere-

ket, de nem tartozott azok közé a finom társalkodók közé, akik a behízelt modorukkal hódítanak.

A Révész Kálmán nagyságának, köztiszteltben és közszeretben állásának alapja elsősorban az ő egyenessége, őszintesége, átlátszó-sága. Más is van olyan becsületes ember, mint ő volt; más is van, aki nem kevésbé szereti az embertársait és kész értük szolgálni; más is van, akit minden lépésében nemes jószándék vezérel és a közérdek irányít; más is van, aki mindennel inkább törődik, mint a maga érde-meinek hangsúlyozásával és a maga ünnepeletetésével; bizonyára más is van, aki szókimondó és a hízelkedést megvető. De olyan ember, akinek minden elhatározásával, minden állásfoglalásával, minden rokonszenvével annyira tisztában lehessen lenni, mint ahogy őbenne sohasem lehetett kételkedni: a mai világban aligha van másik.

Lehet, hogy a mai világba nem is illik már az ilyen nagyon is kiismerhető, nagyon is kerdőzetlen, nagyon is természetes ember. Lehet. De Révész Kálmánt azért szerette, azért tisztelte, azért siratja mindenki, mert ilyen volt.

A Debreceni Protestáns Lap pedig különös részt is kér magának a gyászból. Nem a vérség kapcsolata révén, ámbár az is helyén való volna. Hanem azért, mert Révész Kálmán Debrecenben született és növekedett és jellemének sok becses alkotóelemét nemesak a puritán atyai ház jótékony levegője, hanem a debreceni Kollégium szelleme is magyarázza. Továbbá azért, mert mi legrégebb munkatársunkat vesztettük el, aki egy félszázadot meghaladó idő óta adott időnként gyöngyszemeket a lapunknak.

Kun Béla.

Mi haszontalan szolgálak.

Az elmúlt héten templomépítésre gyűjtő emberek jártak nálunk. Két földműves, református keresztyén. Komoly, gondolkozó emberek. Látszott rajtuk, beszédük, magatartásuk azt árulta el, hogy önzetlenül járják útjukat, nem nyereségből, hanem a Lélek indításából dolgoznak. A teher könnyű nekik, még a szidalmat is — mert amint mondták, ilyenben is van részük bőven — eltűrik, mert óhajtják és akarják, hogy templom nélküli kicsi falujukban az Úrnak háza megépüljön. Érdekes és tanulságos megfigyeléseket szereztek és adtak elő az egyes, általuk már meglátogatott gyülekezetek életéből. Van hely, ahol megértő szeretettel fogadják őket, de olyan helyre is akadnak, ahol a gyűjtést sem engedik meg nekik. Tagadhatatlan, a reánk szakadt szükség ma mindenféle adakozásnak, még a templomépítési megsegítésnek is megerőtlenítette sok jó szándékát és elsorvasztotta annak erejét. Mi azért még most is fogadjuk Sion falának emez építőit, mert tudjuk, hogy Isten minden emberének legszentebb vágya az, hogy lakhassék az Úr házában, hogy gyönyörködhessék az Ő templomában (XXVII. zs. 4. v.).

Ezek a jóemberek elmondták nekünk a többek között azt is, hogy egyik nem egészen kicsi református egyházközségbe vasárnap érkeztek meg és mint jó református keresztyénekhez illik, elmentek a délelőtti istentiszteletre a templomba. És nagy szomorúságukra és megdöbbenésükre a férfiak ülőhelye tátongott itt az ürességtől, férfiak ők ketten voltak csupán, a nők padosorában is alig hat-hét egyén, gyermek és leány foglalt helyet. Tiszteletes uram — mondja az egyik —, ilyet én még soha életemben nem láttam, ilyen mifelénk nem történik meg; ha már mások nem járnak templomba, de hol van a lelkész családja, hol vannak a tanítók, a presbíterek és családjuk? Bármennyire komoly szavahihetőnek is látszott ez az ember, ezt a közlését lehetetlennek tartottam. Kétkedtem szavaiban és utána kérdezősködtem a dolognak. Nagy fájdalomra állítása beigazolódott.

Emberünknek ez a megállapítása: hol van a lelkész családja, hol vannak a tanítók, a presbíterek és családjuk? — vágott bele a lelkembe. Ez olyan helyes és olyan igaz megállapítás, amellyel feltétlenül foglalkoznunk kell. Hogy református népünk templomlátogatási készsége megernyedtt, buzgósága az utóbbi időben meglankadt, hogy a nyári hónapokban különösen sok az üres hely templomainkban — ezt mindannyian keservesen panaszolhatjuk el, de hogy november hónap egyik vasárnapján délelőtt egy cca ezerlelkes gyülekezetben a nők közül csak néhányan, a férfiak közül pedig senki, se a pap családja, se tanító, se presbíter, se ezek családja ne érezze szükségét és ne tartsa kötelességének, hogy templomba menjen, ez

egy olyan szomorú symptoma, amelyért valakik felelősök, amelyről valakik tehetnek és amelyről valakiknek tenni is kell.

Mindannyiunk előtt ismeretes, hogy nem a lélek indításából fakadó istenimádás, templombajárás üres képmutatás és az ilyen válaszsósból, az ilyen templomozásból nem is kérünk még akkor se, ha mindjárt magunk maradunk is. De mély tisztelettel kérdezem, mi, református lelkipásztorok, tanítók és presbíterek még mindig nem jutottunk el a lelki megújulás lépésőzetének ama legalsó fokára se, amelyen ha más különösebb vágyaink, elhatározásaink és cselekedeteink nincsenek is, legalább az Úr háza iránti szeretet nyugtalanítana bennünket? Hát még mindig ott tartunk, hogy mi elválasztottak, kik az anyaszentegyház kenyérével tápláltatunk és akik hűségét esküt tettünk a mindennemű szolgálat teljesítésére, nem kértünk és vettünk a Lélek ajándékából annyit se, hogy magunk és családunk tisztes forgolódásával jó és követendő példát adhatnánk mind az egésznek?

Nagy hirtelenséggel nem tudnám megmondani, hogy hol van itt a hiba. Talán a kezdet kezdetén, a besorozásoknál vagyunk felületesek, amikor olyan ifjakat is alkalmasnak nyilvánítunk, akik csak pusztán kenyérkereseti pályának tekintik az elnyerendő stallumot és ilyennek is tekintik azt mindvégig és olyan presbítereket is beválasztanak, akik csak dekorumnak nézik a vének fenségesen szép és felelősségteljes tisztségét? Vagy talán a kiképzésünk fogyatékos? Vagy ott a hiba, hogy az egyházfegyelem gyakorlását végkép elfeledtük? Bárhol van is a hiba, nemtörődömség, hűtlenség, hálátlanság, visszaélés, hitelenség az, hogy mi elválasztottak, magunk és családunk nem tudunk és nem akarunk jó példát mutatni az Isten házában gyakorlásában, hanem annak kerülgetésével tűnünk ki. Református egyházunk külső és belső életét illetőleg sohasem szűkölködött úgy, mint napjainkban. Ezért annyi adventi alázatos imádságra, olyan komoly adventi önvizsgálat tartására, akkora megújulás utáni vágyakozásra, elhatározásra és cselekedetre sohasem volt olyan nagy szükségünk, mint ezekben az adventi napokban. El ne mulasszuk e drága adventi alkalmat felhasználni arra is, hogy fenti fogyatékoságunkat és gyarlóságunkat jóvátéve, szeressük és látogassuk az Úrnak házat mind magunk, mind pedig házunknak népe, követendő példaadására az egész gyülekezetnek. Készüljünk a Krisztus eljövételéhez, vigyázzunk, nehogy mint haszontalan szolgálakat lelki tunyaságban, rút közönyben, bűnös szeretetlenségben találjon amaz áldott vendég.

Dr. Szász Imre.

Aki inni ad egynek e kicsinyek közül, csak egy pohár hideg vizet, bizony mondom nektek, el nem vesztheti jutalmát.

FELADATOK

A készülő új szolgálati pragmatika.

Felsőbb egyházi hatósági utasításra készül az új pragmatika a tanítók részére. Bodor Lajos kisújszállási igazgatótanítóhoz kellett beküldeni november 20-ig a javaslatokat. Örömmel látjuk mi, orgonista-kántorok, hogy a tanítók részére ez alkalommal már másodízben ad ki a felsőbb hatóság pragmatikát és pedig megkérdezésükkel, különösképpen pedig, hogy egy tanító előadásában. Feltétlen nagy szükség van rá, mert a régi már teljesen elavult. Paragrafusai sok tekintetben meghaladtak. Amilyen öröm azonban, hogy tanítótestvéreinknek sikerül elérni egy új szervezetet, ép olyan elszomorító, hogy velünk, orgonista-kántorokkal, egyáltalán nem törődik a felsőbb egyházi hatóság. Állami hatóság pedig tudomást sem vesz rólunk. Gondoljuk, hogy nem a nemakarásról van szó, hanem a fel nem vetett probléma mulasztásáról. Épen ezért megragadom az alkalmat, hogy e cikk keretében felhívjam a figyelmet erre a kérdésre, megkérjem kollégáim nevében is az illetékeseket arra, hogy most, a tanítói szolgálati szabályzat megalkotásakor, itt az alkalom ennek a megoldására is. Mi, orgonistakántorok, úgyszólván kivétel nélkül okleveles tanítók is vagyunk, tehát meg lehet alkotni a mi szabályzatunkat a tanítótestvérekével teljesen együtt. Annál is inkább, mert úgymint intézkedni kell a kántortanító ügyében is. Lehet, hogy az elkészítés alkalmával annakidején úgy is gondolkodtak a készítő, hogy miért, hiszen az magától érthető, hogy az orgonistakántor részére épenúgy alkalmazható a szabályzat. Azonban nem mondatott ez ki. Ebből pedig nekünk sok sérelmünk lett. A többek közt felemlitem a választás kérdését, a szabadságolást betegség vagy más okból kifolyólag, a nyugdíjintézeteki kérdés elhanyagolása pedig egyes egyházakat állított igen kényes helyzetbe, a halálozás utáni eljárásról való intézkedés hiánya következtében voltak ekkleziák, amelyek alkalmazták a tanítói szabályzat paragrafusait, de az is előfordult, hogy a halálozás után mindjárt menni kellett az árvának és özvegynek a lakásból, mert nem volt a kántorra nézve megállapított eljárás stb. Szükséges volna a szabályzat azért is, hogy benne kétséget kizárólag megállapíttassék a kötelesség is. Az Agenda az istentiszteletekre vonatkozólag csak nagyjában állapítja meg a kántori teendőket, itt pontosan, félreérthetetlenül ki lehet mondani mindent, a nyomtatás alatt levő egységes kántorkönyv nagyon megkönnyítené ezt is. Az Agendához csak ritkán jutunk hozzá, míg a szabályzat ott lenne mindenki kezében. Ezek közül a törvénykönyv nagyon keveset foglal magában, most itt az alkalom az elintézésre. A törvénykönyv a minimális fizetésre nézve is elmaradt. Ha megmarad a régi törvénykönyv 114%-a szerint, vagyis 1000 K és lakás, stóla,

akkor nem lesz tanítói okleveles ember, aki tanuljon orgonázni, vagy ha tud, letagadja, mint már az meg is történt. Az az 1000 K a törvény elkészítése idején egy teljes tanítói fizetés volt. De hol vagyunk már attól? Méltányos, hogy helyére beiktattassék: „egy mindenkori tanítói fizetés a szolgálati évek alapján”. A megértő ekkleziák ezt már legnagyobbbrészt meg is tették, hiszen csak nagyobb egyházakról van szó. Tisztelettel meghajlunk ezek előtt, de sajnos, nagyobb számmal vannak a késlekedők, akiknek van lelkük elnézni, hogy orgonista-kántoruk nem kap annyi fizetést sem, akár 40 évi szolgálat után sem, mint egy kezdő, fiatal tanító.

A szabályzat lehet teljesen egy a tanítói szabályzattal, vagy lehet annak függeléke, már ahogy legjobbnak látná az elkészítő.

Felkérem tehát még egyszer egyházi előjáróinkat ez alkalommal, hogy most, midőn igazán kedvező alkalom van a kántorok szolgálati szabályzatának megalkotására, méltóztassanak utasítást adni a tanítói pragmatika készítőinek, hogy abban részletesen megállapíttassék az orgonista-kántori állások szabályzata is.

Kisújszállás, 1931 november hó.

Cziriák Zoltán,
a MRÉE. pénztárosa.

„Ahogy a kor kívánja.“

(Hogy értik ezt?)

Egyik nem-protestáns felekezeti az ősz folyamán gyűlést tartott és a napilapok híradása szerint megállapították, hogy az „*evangéliumot úgy kell hirdetni, ahogy a kor kívánja*”. Ez a hír többféle gondolatot ébresztett bennünk. Az egyik gondolat az, hogy eddig nem úgy hirdették. Hát hogyan hirdették? A kor szellemével és felfogásával ellentétben? Mit jelent ez? Vajjon azt, hogy az ő felfogásuk nem volt helyes az evangéliumról, vagy a kor felfogását nem tartották helyénvalónak felőle...?

Az evangélium nem változhatott. Hát ők változtak volna meg, vagy a kor szelleme...?

A másik gondolat az, hogy hát csakugyan az a helyes, hogy ha az evangéliumot úgy hirdetik, ahogy a kor kívánja? Még akkor is, ha a kor kívánsága az evangélium tartalmával, szellemével, céljával, rendeltetésével és jelentésével ellentétes...?

Mire értik a kor kívánságát? A stílusra, a nyelvezetre, a kifejezési és közlési formára? (pl. rádió?) Vagy arra, hogy az evangéliumból és az evangéliummal igazolni kell a kor törekvéseit, politikai divatjait, gazdasági kísérleteit, társadalmi berendezkedéseit...? Szóval emberi elgondolásait, ideáljait!

Hát mi az evangélium? Simogatási, hizelkedési eszköz? Mentegézési, jóvátevési, szépietési propaganda-irat...?

Hát nem az evangélium az, amiről ezt olvassuk: „*Az ég és föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak...*!” Tehát

nem változnak és nem lesznek rugékonyak, hajlékonyak! Mivel isteniek.

A kor kívánsága...? Értik ezt Oroszországra és Ghandira is...?

Akkor Kálvinnak a libertinusokra kellett volna hallgatnia!?

Pálnak meg az efézusi ötvösökre...!

Hát nem az evangélium emberei a kovások, a sók, a világosságok...?

Az Úr és az apostolok talán úgy hirdették az evangéliumot, ahogy a Herodes kora kívánta? Vajjon nem inkább úgy, ahogy felülről az Atya rendelte és akarta? Nem inkább úgy, ahogy az evangélium lényege és az emberi lelkek üdvössége kívánta?

Veszedelmes dolog ezt a jelszót beledobni a közvéleménybe: „*Ahogy a kor kívánja!*” Ebben az is benne van, ahogy Kis Péter és Nagy Pál, ahogy Stalin és Kemál kívánja. Vigyázzunk...!

Kósa Béla.

Azt mondod a sok nyomorúság láttára: sajnálom, de nem tudok rajta segíteni... Emlékszel, mi erre a Jézus válasza? „*Óh hitetlen és elfajult nemzetség!*”

Révész Kálmán temetése.

A tiszáninneri testvér-egyházkerület nagy-érdemű püspöke már évek óta komoly beteg volt és bár feladatait példaadó módon ellátta, köztudomású volt, hogy az élők köréből távozása rövid idő alatt bekövetkezik. Ómaga is tisztában volt ezzel és úgy családja, mint egyházkerülete körében elő is készült a közeli válásra. December 4-én az Úr megváltotta a további szenvedéstől.

Temetése december 7-én délelőtt ment végbe. Mintaul szolgáló puritán temetés volt. Egyszerű fakoporsóba fektették és a koszorúra szánt összegeket a megboldogult kívánsága szerint a miskolci szegények közt osztották ki.

A temetést megelőzően az egyházkerület közgyűlést tartott, amelyen Dókus Ernő főgondnok parentálta el a tőle megszokott szépségű beszédben az egyházkerület nagy halottját.

A Kossuth uccai nagy templom már 10 órára zsúfolásig megtelt a gyászban résztvenni kívánókkal. A temetési szertartás is olyan egyszerű volt, mint a ravatal. A XC. zs. egy-egy versét énekelte a gyülekezet s a két vers között Ravasz László püspök mondta el nagyszerű gyászbeszédét. Az a jellemrajz, amelyet Révész Kálmánról adott, mesteri volt: igaz és szép.

Majd megindult az uccákat egész szélességben betöltő hatalmas sokaság a temető felé. Ott — ugyancsak a megboldogult kívánsága szerint — Enyedy Andor miskolci lelkipásztor búcsúzott a hűséges és példaadó pásztortól.

A temetési menet idején minden vallásfelekezet templomában zúgtak a harangok és

a gyászban az egész város minden sorsú és felekezetű lakosa osztozott.

A temetésen a tiszáninneri egyházkerület főemberein kívül ott voltak Péter Mihály szlovenszkói, Geduly Henrik, Raffay Sándor ágostai hitvallású és Antal Géza dunántúli püspökök, Balogh Jenő egyházkerületi főgondnok, Bernát István, Szomjas Gusztáv és dr. Kun Béla konventi tagok, Benedek Zsolt konventi tanácsos, Csikesz Sándor egyetemi tanár, mint a betegen fekvő Baltazár Dezső püspök képviselője és Erdős Károly a debreceni tudományegyetem hittudományi karának dékánja.

A nagy gyászeset alkalmából sokan keresték fel résztvevő soraikkal lapunk felelős szerkesztőjét, aki a megboldogultnak elsőszülött fia. Mi is úgy öneki, mint a gyászbaborult özvegynek és a család minden tagjának kívánjuk az Isten mindent pótoló kegyelmét.

K. B.

HALOTTAINK

KOVÁCS LAJOS.
1873—1931.

Három évtizeddel ezelőtt mosolygó ifjúként állott a kisvárdai gyülekezet élére. Homlokán még ott fényelt a debreceni Alma Mater csókja, — lelkében a bázeli egyetem doktorainak bölcs tanácsai visszhangzottak s szeméinek ifjú tüzeben álmok villództak, melyeket ottan álmodott a magyar mult ezeréves tanui, a budai hegyek között, mint ifjú hitoktató.

Lelkipásztori pályáját ez az optimista, nagy lelkesedés jellemezte. Bámulatosan tudott bízni az emberekben s a dolgokban. S végeredményben igaza volt. Aki győzni akar, annak elsősorban bízni kell. Két biztos kalauza volt: erős hite és szerető szíve. Akik közel jutottak hozzá, láthatták, hogy lelke költői szárnyalással tud emelkedni az eszmények világa felé és sokszor ridegnek látszó külső alatt szerető, jó szíve van. Hite és szeretete segítette át a lelkipásztori élet sok-sok nehézségein. Ez tette reá nézve a családi hajlékot templommá, templomát áldott, lelki otthonná. Ezért tudott annyira türelmes és megbocsátó lenni. Minden magyarban testvérét látta s amíg mások még füstölögtek a közéleti harcok hevében, az ő lelkére már réges-régen reászállott a békesség fehér galambja. Korán felismerte, hogy egyházunknak belső megújulásra van szüksége. Ezért a belmissziói munka jelentőségét és feladatait már akkor világosan látta, amikor az a magyar református egyházban még csak a tapogatódzás, lekicsinylés útját járta. Vasárnapi iskolát, nőegyletet, diakonissza-egyletet szervezett s kedvenc gondolata volt Szeretetház felállítása is.

Mint valláspedagógus kiváló munkát végzett. Édesatyjának, a debreceni tanítóképző

hirneves tanárának gazdag szellemi örökségét birtokolta. Élvezet volt megfigyelni azt a gondos, széles alapvetésű munkát, amellyel különösen leendő tanítónőink lelkében az öntudatos hit templomát építette.

Tizenegy évvel ezelőtt esperesnek is megválasztották. Modorának s belső egyéniségének ellentétes vonásai kezdetben sokszor tették nehezzé útját, pedig hite és szeretete láthatatlan oltár volt, amelyen csendes megáldoztatással vált élete szeretett családjá, gyülekezete, egyházmegyéje számára. Ennek felismerése jutott kifejezésre abban az impozáns részvétben, amely utolsó útjára kísérte.

Egyházi életünkben hiányozni fog markáns, eredeti, lelkes egyénisége s akik ismerték, kegyelettel őrzik meg a hű szolgálta, kedves jóbarát drága emlékét.

Demecser.

Kiss Lajos.

Szaplonczay Bertalan nagybányai református lelképásztor harmincnégy éves korában, gyülekezete nagy gyászára, meghalt. Szaplonczay a tiszántúli egyházkerületben nőtt, a szatmári református főgimnáziumban tett érettségi vizsgálatot, Debrecenben végezte a teológiát és itt volt kántus-jegyző, majd esküdt-diák. Már theologus korában kitűnt komoly igyekezetével, szelíd, szeretetreméltó egyéniségével és sok szép tehetségével. Azután Szatmáron volt káplán s mikor Soltész Elemér tábori püspököt Nagybányáról elhozták, ő irányította a nagytehetségű fiatalemberre a nagybányaiak figyelmét. Ott hamar megszerették és egyhangú meghívással vitték pásztoruknak. Áldásos és mintaszerű munkát végzett a fontos őrhelyen s hívei elismerték róla — pedig ez nagy szó —, hogy méltó utóda elődének. Most a Gondviselés bölcsessége jobbnak látta elszólítani a földről. Ő bizonyára megkapja munkája jutalmát, az árván maradt gyülekezetről pedig gondoskodni fog az Úr.

Az önzés fagyos tél, a szeretet virágfakasztó napsugár.

KÜLÖNFÉLÉK

A Kormányzó úr nevenapján, december 6-án, D. Dr. Baltazár Dezső püspök ünnepélyes istentiszteletet tartott a Nagytemplomban, délelőtt 10 órakor. Az istentisztelet keretében áldotta meg a Debrecen és Hajdú vármegye vitézeinek zászlóját.

Két református lelkész doktorrá avatása. A debreceni egyetem december 3-án, délelőtt a Kollégium disztermében teológiai doktorrá avatták Vincze Károly perth—amboy-i (USA) amerikai református esperest és Rác Béla gyulai vallásoktató-lelkészt.

A debreceni református egyház presbiteriuma november hó 28-án, délután az egyház tanácstermében dr. Baltazár Dezső és dr. Vásáry

István főgondnok elnöklete alatt ülést tartott. Ezen a gyűlésen kérték a homokkerti, nyilas-telepi és csapókerti egyházi körzetek egyházzárszéké nyilvánításukat, melyet a presbiterium elfogadott, azzal, hogy a mai nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel változást ez új egyházzárszékben nem eszközölhet.

Theologus gesztus. Debrecenben a Szeretetszövetség részére való taggyűjtést december 2. és 3-án a lelkészi kar felkérésére a Püspök úr hozzájárulásával a lelkész-képző növendékei, theologusok végezték. A Szeretetszövetség ügyvezető-igazgatója, dr. Kiss Ferenc egyetemi tanár úgy akarta jutalmazni e nagy és nehéz munkát, hogy a theologusoknak a Kollégium konviktusában a két nap estjén vacsorát akart adni; azonban a theologusok elálltak e jutalomtól s az erre szánt összeget a Szeretetszövetség részére adományozták. Ez valóban theologusokhoz illő gesztus volt.

Szegeden a református egyház melegedő szobát nyitott. A szegedi egyház november hó 27-i presbiteri gyűlésén elhatározták, hogy a református bérpalota egyik üres üzlethelyiségében melegedő szobát nyit, ahol a téli hideg napokon a rongyoskodók és azok az inségesek, akik otthon csak fűtetlen szobára találnak, meghúzódhatnak és megmelegedhetnek. A szoba megnyitása november 29-én az istentisztelet után volt. A tágas terem reggel 7 órától este 7 óráig van nyitva.

Vallásos estélyek megkezdődtek az apagyi egyházban. Az első szép programmal október 31-én a reformáció emléknappján lett megtartva. Az ünnepi szónok dr. Vasáry Béla teológiai igazgató-tanár volt Sárospatakról. Szép beszédben fejtegette a nagy nap jelentőségét mindvégig lekötő, tanulságos előadásban. E napon még úrvacsoraosztás és gyermek-istentisztelet is volt, ez utóbbit Birta József lelkész tartotta. Az ünnepségeken a hívek nagy számban vettek részt.

Az apagyi gyülekezet ez év folyamán, csaknem 8000 pengős költséggel megújította összes egyházi épületeit. A rozoga tanítói lakásokat átépíttette, templomot, iskolákat renováltatta és minden melléképületet megújított, kijavított. A nehéz viszonyok mellett is minden a legszebben folyt le, a hívek kézi-és igaerővel működtek közre az építkezésnél. Az építkezés pénzét kölcsönből fedezte az egyház, melynek kamatai és részlettörlesztése pótdobban vettették ki. Bár az építkezés költségei egyhangú határozattal szavaztattak meg, a befizetés nehezen megy a mai gazdasági válságban. A lelkész fáradhatatlan tevékenységének köszönhető, hogy a gyülekezet a mai nehéz helyzetben is szépen teljesítette egyház iránti kötelességét és ha nagy áldozatok árán is, ma örvendő látja mindenki a külsejében is megújított egyházi élet jeleit.

Értesítés. Tisztelettel értesítem lelkésztestvéreimet, többoldalú érdeklődés folytán,

hogy Az Élet Beszédei c. könyvem, mely a könyvtárúseknál 6 P 40 fillér és portó, nálam 5 P 50 filléres árban kapható, bérmentve. — Poroszló, 1931 december 8. *Gaál Ferenc*, lelkész.

Gyermekebédeltelési akció. 70 szegény iskolásgyermeknek főznek naponta ebédet a dévanyai Nőegylet asszonyai. Ők gyűjtik össze az ebédhez valót is. 25 gyermeket pedig egy-egy családnak osztottak be, akik az iskolai év tartama alatt mindennap ebédrel várják pártfogoltjaikat. Van olyan hely, ahol a „kosztos” gyermek tanította meg és szoktatta rá a családot az asztali áldásra. A közös ebédeltetés legalább húsvétig tart.

Harangavató ünnepség volt december 6-án Nyírtúrán. Pár hónappal ezelőtt az egyik harang megrepedt és alkalmatlanná lett. Kilenc nyírtúrai áldozatos nemes szív megmutatta, hogy még ezekben a gondoktól gyötört időkben is lehet szép és maradandó emléket állítani a hitnek és szeretetnek, melyet el nem fogyaszthat a kegyetlen balsors sem, bármilyen csattogó fogakkal ront is ellene a leromlás, a gazdasági válság és egyéb veszedelmek falánk torkával. A templom előtt Porzolt István középszabolcsi esperes mondott lebilincselő szép avató beszédet és buzgó imádságot, mely után magyar ruhás nyírtúrai hajadonok sugárzó piros arccal ragadták meg a csiga kötelét, hogy a toronyba felhúzzák a kedves új harangot. Nemsokára megkondult a szép szavú új harang s a templom zsúfolásig megtelt igére szomjas lelkekkel. — Imádkozott Tomory Dezső szabolcsi lelkész, tanácsbíró, majd Görömbei Péter hirdette az ígét hatalmas erővel. Délután Nyerges Ferenc nyírpazonyi lelkész hirdette az ígét mélyen szántó gondolatokban gazdag beszédben.

KIE nap Monostorpályiban. Debrecenből advent második vasárnapján nyolc KIE tag tett látogatást a monostorpályi-i gyülekezetben. Délután az ifjúságnak tartottak elméleti és gyakorlati tanítást, este a nagy közönség számára rendeztek tanulságos és gyönyörködtető előadást.

A tiszalöki református egyház soha nem csüggedő reménykedésének bizonyosságául a templomot villanyvilágításra rendezte be. — Az erre önként vállalkozó egyháztagnak amidőn a presbiterium hozzájárulását kérték, bejelentették, hogy ez az egyház pénztárát egy fillérrel sem fogja terhelni. A templomban a villanyvezeték és szükséges lámpák már be vannak szerelve. A dinamó és motor is meg érkezett és 16-án Isten segítségével megtartják az első adventi vallásos estét. Ez is kedves bizonyosság arról, hogy mindeneket megcselekedhetünk a Jézus Krisztus által.

Örvendtes változás. Tiszalökről kaptuk a hírt, hogy amikor az árvák atyja: dr. Kiss Ferenc a Szeretetszövetség céljainak szolgálatában november hó folyamán Tiszalökön járt, a zsúfolásig megtelt templomot és a buzgó adakozási készséget látva és tapasztalva, így szólt:

„Ez a gyülekezet ma is a régi.” És csakugyan az: A buzgóságban is, az áldozatkészségben is és a békességes megértő munkában is, változás csak egyben történt. A békeidőben megszűnés nélküli építkezés mellett az utolsó 25 év alatt csaknem 80 ezer aranykorona alapítvány gyűlt egyes egyháztagnak adományából és hagyományából, amely összeg — sajnos — hadikölcsönkötvényben és takarékbetétben elérteltelenedett. E példán okulva most az a változás jön gyakorlatba, hogy pénz helyett egy-egy darab földet hagynak a buzgóbb egyháztagnak egyházi célokra. Két év alatt most örökölt harmadszor az egyház egy-egy katasztrális hold földet. A múlt héten az örökösözvegy: D. Kovács Mihályné azon meghagyásával, hogy a földet az egyház el nem adhatja. A gyülekezet hangulatából úgy látszik, hogy az egyháztól való gondoskodásnak ez a kedves formája jön gyakorlatba a bizonytalannak valósult pénzadomány helyett.

A református iparos ifjúság Otthonának megnyitása Nagyváradon. A váradi ifjúság a közönség támogatásával igen szép keresztyén ifjúsági egyesületi otthont kapott a Teleki u. 31. számú épülettel, amely 18 szobájával és 70 méter hosszú udvarával kiválóan alkalmas a testi és lelki erők gyűjtésére. Az átalakított épület ünnepélyes átadása az Otthon nagytermében november 22-én délelőtt volt az istentisztelet után.

Pályázati hirdetés. A Magyar Traktátus Társaság új traktátus-sorozat kiadását határozta el s pályázatot hirdet a következő traktátusokra: 1. *Jelek és bizonyosságok* sorozat tartalmazni fog 10 drb kis nyelcadretű traktátust a Bibliai Kézikönyv oldalnagyságában. E traktátusok tárgyai lehetnek hitébresztő, hiterősítő elbeszélések, az egyház történetéből is, színesen és népszerűen kidolgozott bibliai történetek, missziói életrajzok. A traktátusok a jelzett terjedelemmel nagyobbak nem lehetnek. A beküldött pályázatok közül az első hármat 20—20 pengővel és 50 drb tiszteletpéldánnyal díjazzuk. A Társaság fenntartja azt a jogot, hogy a pályázatban résztvevő művek közül még hetet kiadhasson a szerző számára küldendő 100 drb tiszteletpéldány ellenében. 2. *Az örökélet fénye* című sorozatban 10 drb négyoldalas traktátust óhajtunk közzétenni eddigi traktátuskiadványaink formátumában. — E traktátusok tartalmazhatnak rövid elbeszéléseket, bibliai elmélkedéseket, rajzokat egyházunk életéből, dogmatikus és apologetikus írásokat. Fontos szempont a változatosság, közvetlen népiesség és határozott egyházépítő jelleg. Honorárium: A legjobb háromnál a szerző címére díjtalanul megküldendő 500—500 példány. A Társaság fenntartja a jogot, hogy a beérkező pályázatok bármelyikét a szerzőnek küldendő 250 drb tiszteletpéldány ellenében kiadhassa. 3. *Az anyaszentegyház nagyjai* sorozatban négy ívnyi (64 oldal) kisnyelcadretű

terjedelemben a világ-kálvinizmus nagy alakjainak történetét óhajtjuk kiadni olyan formában, hogy a közlendő élet- és jellemrajzok vallásos-estéken s egyéb egyházi összejöveteleken felolvashatók legyenek s egyébként is minden rendű és rangú olvasó számára okulást és épülést szolgáltatassanak. Az élet- és jellemrajzok tárgya lehet hittudósok, missziónáriusok, politikusok, katonák, egyszóval a kálvinizmus összes kiemelkedő alakjainak élete és működése. A jelzett terjedelemben legalább nyolc egyéniség népszerűen megírt élet és jellemrajzának kell helyet foglalnia. Honorárium: A legjobb munka számára három darab húszkoronás arany és 50 tiszteletpéldány. A pályázatok 1932 január 15-ig adandók be a Magyar Traktátus Társaság elnökénél a ceglédi református lelkészi hivatalhoz címezve. A szakszerű bírálat eredményét egyházi lapjainkban február elején közzétesszük. A pályázatokra vonatkozólag alulírott szívesen szolgál minden esetleg még szükséges felvilágosítással. Budapest, 1931. évi november hó 24-én. *Tildy Zoltán*, a Magyar Traktátus Társaság igazgató-lelkésze.

Mindenütt összefogás, szervezkedés...

A Sátán is tud táborot gyűjteni magának. Csak a szeretet munkájára nem szabad és nem kell táborba állani a Szeretetszövetségben? Csak Krisztus toborzója hangozzék hiába?

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3890—1931.

Pályázati hirdetés.

Pályázatot hirdetek a beregi egyházmegyébe bekebelezett s az egyházi bíróság által történt elmozdítás folytán megüresedett gulácsi lelkipásztori állásra. Javadalom:

1. Lakás természetben 400 négyszögöl belsőséggel.
2. Kézpénz: 7 frt. 56 kr.
3. 72 köből tisztán rostált szemes élet, melynek fele búza, fele pedig gabona.
4. 23 hold 745 négyszögöl szántóföld, 1200 ölével: e tagban 3 és $\frac{1}{2}$ hold földet tartozik az egyház tavasz-vetés alá minden évben egyszer megszántani és lelkész magvával bevetni.
5. A tagosítás által összesített 9 hold 596 négyszögöl gyümölcsös, melynek anyafüvét lekaszálni, felforgatni, felgyűjteni és behordani az egyház köteles. A füzes termése a parókhiális belsőség kerítésének fenntartására fordítatik.
6. Tűzifára 100 frt., melyből a lelkész kétharmadrészben részesül.
7. 8 hold legelő az úrbéresek legelő-területében.

8. Az úrbéri erdőrészben 2 hold erdőillek, mely legelőként használtatik.

9. Az egyház temetőjének hasznélvezete egészben.

10. Kongrua 269.14 korona.

11. Stóla az egyházkerület rendelete szerint.

12. A lelkész használatában levő földek után — a kerülőbőren kívül — mindenféle adót az egyház fizet.

Megváltandó beruházási költség nincs. — Köteleesség törvény szerint.

Pályázati határidő: 1932 január 3. Az egyházköztség presbiteriuma a közmunkákat illetően díjlevélmódosítást kér. Felsőbb hatósági jóváhagyás esetén a módosított díjlevél kötelező ügy egyházra, mint a megválasztott lelkészre nézve.

A választás jogerőre emelkedése után az állás azonnal elfoglalandó. Az E. T. rendelkezései szerint felszerelt és válaszbélyeggel ellátott pályázatok Palágyi István espereshez, Beregsurány, Bereg m. küldendők.

Debrecen, 1931 december 12.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat.

A karcagi református iskolaszék pályázatot hirdet egy férfitanítói állásra. Kötelesség, fizetés, lakbér: törvényszerű. Pályázati határidő: e hirdetésnek a Néptanítók Lapjában megjelenésétől számított 8 nap. Minden szükséges okmánnyal és válaszbélyeggel felszerelt pályázatok Református Iskolaszék, Karcag címre küldendők. Pályázóknak az egyháztanács tagjainál való látogatása a pályázatból való kizárási ok.

Pályázat.

Bakonszeg református iskolaszéke pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalma: Lakás, 40 értékegységet kitevő járandóság és 20% és államsegély. Kötelessége törvényszerű. Próbaéneklés és választás december 27-én. — Állás január 15-én elfoglalandó. B) listások előnyben. Pályázatok a lelkészi hivatalhoz címzendők.

Bakonszeg, 1931 december 6.

Bod Ferenc,
lelkész.

TARTALOM: Kun Béla: Révész Kálmán. — Dr. Szász Imre: Mi haszontalan szolgák. — Feladatok: Cziriák Zoltán: A Fészülő új szolgálati pragmatika. — Kósa Béla: „Ahogy a kor kívánja.“ — Révész Kálmán temetése. — Halottaink. — Különfélék. Hivatalos értesítés: Pályázatok.

Laptulajdonos: **Dr. KUN BÉLA.**

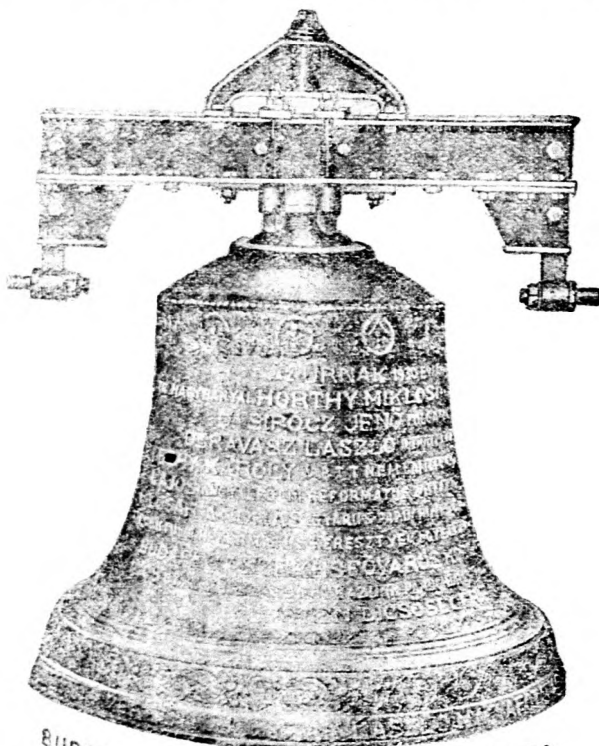
Magyarország aranykorszak mestere

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATOTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormány-díszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő látóképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gepek.

Telefon 6. és 15-48.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1931-2518

Fali olvasótáblák, mozgatható betűk, szemléltető képek.

Ligárt M.: Fali olvasótáblák az ABC-hez, a
7 darab lap . . . . . 3.—
a 7 darab vászonra felhúzva, akasztóval
ellátva . . . . . 38.—

Vezérkönyvek.

Ligárt M.: Útmutató az Ábécéhez 3-20
Bodor D.: Tanácsadó az Ábécéhez 3-60
Ligárt M.: Beszéd- és értelemgyakorlatok
vezérkönyve, I—IV. o. 9-60
Ligárt M.: Magyar nyelvi vezérkönyv, II—VI. 10-40
Ligárt M.: Számítási vezérkönyv, I—VI. o. 10-40
Somorjai L.: Tornatanítási vezérkönyv, I—VI. 5-50
Szele M.: Vezérkönyv a vallástanításhoz . . 2-80

Népiszkolai egységek vezérkönyvek.

Szerkesztik: Quint József és Körösi Henrik.

Molnár Oszkár: A tanítási módszer történeti
fejlődése. Quint József előszavával . . . 3.—
Fodor Ferenc: A magyar elemi népiszkolai föld-
rajzi oktatás . . . . . 4.—
Quint—Stelly—Stolmár: A természeti és gazda-
dasági ismeretek tanítása a III—IV. osztá-
lyban 6-40
Quint—Drozdly: A beszéd- és értelemgyakorla-
tok tanítása az I. osztályban 9-20
Háros—Körösi: A magyar fogalmazás vezér-
könyve 4-40
Quint—Drozdly: A beszéd- és értelemgyakorla-
tok tanítása a II. osztály számára . . . 10.—
Berwaldszky—Tscheik: A rajzoktatás vezér-
könyve. Sajtó alá rendezte: Luttor Ignác 16.—
Berta—D. Paál: Új vezérkönyv a beszéd- és
értelemgyakorlatokhoz . . . . . 4.—
Berta—D. Paál: Új vezérkönyv a helyesírás
és magyar nyelvtan tanításához 3-60
Berta—D. Paál: Új vezérkönyv a természet-
rajz, gazdaságtan és háztartástan tanítá-
sához 2-80
Biró K. L.: Gyakorlati példatár a fogalmazás
tanításához, II., III., IV. és V—VI. oszt.
együtt, osztályonként, á 1-20
Vallástanítási és egyházi énektanítási tanterv
és utasítás, 1929. évi kiadás. (A református
Egyetemes Konvent kiadványa) 1-20
Straub—Vadász: A számolás és mérés tanítá-
sának vezérkönyve 4-80
Móczár M.: Vezérkönyv a természetrajz, gaz-
daságtan és háztartástan tanításához,
III—IV. oszt. számára . . . . . 3.—

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedés

Debrecen, Ferenc József út 26.